Cyfenw	Rhif y Ganolfan	Rhif yr Ymgeisydd
Enw(au) cyntaf		2

TAG UG/UWCH – NEWYDD

Z22-2570N10-1

2570N10-1

DYDD MERCHER, 25 MAI 2022 – BORE

IECHYD A GOFAL CYMDEITHASOL, A GOFAL PLANT

Uned 1 – Hybu iechyd a llesiant

2 awr

I'r Arholwr yn Unig		
Cwestiwn	**Marc Uchaf**	**Marc yr Arholwr**
1.	**8**	
2.	**12**	
3.	**10**	
4.	**8**	
5.	**6**	
6.	**14**	
7.	**8**	
8.	**14**	
Cyfanswm	**80**	

2570N101 01

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du. Peidiwch â defnyddio beiro gel na hylif cywiro.

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch **bob** cwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y lleoedd gwag priodol yn y llyfryn hwn. Os nad oes digon o le, defnyddiwch y dudalen ychwanegol yng nghefn y llyfryn, gan wneud yn siŵr eich bod chi'n rhoi'r rhif cywir ar bob cwestiwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Mae nifer y marciau wedi'i nodi mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Cofiwch fod angen defnyddio Cymraeg da a chyflwyniad clir a threfnus yn eich atebion. Bydd ansawdd eich cyfathrebu ysgrifenedig, gan gynnwys defnyddio atalnodi a gramadeg yn briodol, yn cael ei asesu yn eich ateb i gwestiwn **8**.

JUN222570N10101

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

CJ*(X21-2570N10-1)

Arholwr yn unig

Atebwch **bob** cwestiwn.

1. Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn enghraifft o ddeddfwriaeth sydd wedi'i chynllunio'n benodol ar gyfer Cymru.

Disgrifiwch beth yw prif egwyddorion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. [8]

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

2. (a) Amlinellwch beth yw ystyr iechyd a llesiant cyfannol, a'r ffactorau sy'n cyfrannu atyn nhw. [6]

(b) Mae'r model bioseicogymdeithasol yn enghraifft o fodel cyfannol ar gyfer iechyd, anabledd a llesiant.

Trafodwch beth yw prif nodweddion y model bioseicogymdeithasol. [6]

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

3. Mae mesurau ataliol fel rhaglen frechu (*vaccination programme*) yn gallu cael eu defnyddio i leihau lledaeniad clefyd heintus.

Ystyriwch sut mae'n bosibl gwneud mesurau ataliol yn fwy effeithiol drwy addysg a chefnogaeth deuluol/cymunedol. [10]

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

4. Mae Joe yn 75 oed ac mae'n byw ar ei ben ei hun. Mae'n byw gydag asthma, ac mewn apwyntiad clinig yn ddiweddar, dywedodd y nyrs asthma wrtho am fenter Llywodraeth Cymru o'r enw 'Cadw'n Iach, Cadw'n Gynnes, Cadw'n Ddiogel'.

Esboniwch beth yw rôl y fenter 'Cadw'n Iach, Cadw'n Gynnes, Cadw'n Ddiogel' o ran gwella iechyd, llesiant a gwydnwch pobl hŷn (*older people*) yng Nghymru. [8]

2570N101 05

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

5. Mae trefnu digwyddiadau hyrwyddo (*promotional events*) yn un dull posibl o roi gwybodaeth er mwyn annog unigolion i wella eu hiechyd, eu llesiant a'u gwydnwch.

Disgrifiwch **dri** dull arall sy'n gallu cael eu defnyddio i roi gwybodaeth i unigolion er mwyn gwella eu hiechyd, eu llesiant a'u gwydnwch. [6]

6. Mae Llywodraeth Cymru'n casglu data am iechyd meddwl a llesiant pobl ifanc yng Nghymru.

(a) Amlinellwch sut mae'r data hyn yn gallu cefnogi'r angen am ymgyrchoedd iechyd a llesiant ar gyfer plant a phobl ifanc yng Nghymru. [6]

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

(b) Aseswch beth yw prif fanteision a chyfyngiadau (*limitations*) y rolau mae gweithwyr addysg yn eu cyflawni o ran hybu iechyd, llesiant a gwydnwch plant a phobl ifanc yng Nghymru. [8]

Arholwr yn unig

7. Mae colesterol uchel yn gallu cael ei achosi gan glefyd etifeddol amlffactor, ac mae'n ffactor risg addasadwy posibl (*potential modifiable risk factor*) i iechyd, llesiant a gwydnwch.

Esboniwch sut mae **dau** ffactor risg addasadwy posibl arall yn achosi risg i iechyd, llesiant a gwydnwch. [8]

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

8. Mae penderfynyddion cymdeithasol ac economaidd yn gallu cyfrannu at anghydraddoldebau mewn iechyd a llesiant.

Disgrifiwch beth yw prif nodweddion amodau byw a gweithio fyddai'n gallu dylanwadu ar iechyd a llesiant, ac ystyriwch sut mae'r nodweddion hyn yn cyfrannu at anghydraddoldebau mewn gofal sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau. [14]

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

DIWEDD Y PAPUR

© WJEC CBAC Cyf.

Rhif y Cwestiwn	Tudalen ychwanegol, os oes ei hangen. Ysgrifennwch rifau'r cwestiynau ar ymyl chwith y dudalen.

Arholwr yn unig

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

TUDALEN WAG

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU AR Y DUDALEN HON

© WJEC CBAC Cyf.
(2570N10-1)